

MAGYAR KURIR

Indúlt Bétsből, Kedden December' 2-dik napján, 1817-dik esztendőben.

Nagy Britannia.

A' Koronaörökös Hertzegaszszony megáhidegült tetemeinek az öröknyúgodalomra való letéttetésére November' 19-dikét határozták, mint a' melly napot az Uralkodó familiára nézve egy más ugyan ezen familiából való Hertzegaszszonynak ezen napon történt eltemettése tette gyászossá. A meli a Hertzegaszszony, t. i. a' beteg Király' [utolsó gyermeke is ugyan ezen napon, úgymint November' 19-dikén tétetett - le 1810-ben a' Windsori Királyi temető boltba (kriptába). —

A' Régens Printz a' *Claremonti* kastélyban *Leopold* Printzet meglátogatván ennek alkalmatosságával kedves leányának a' halál ragadományává lett hideg ábrázatját is megnézte utóljára. Melly megillető látásnak kellett ennek lenni, ki ki képzelheti. *Leopold* Printzről azt írják, hogy úgy leveretett ezen eset miatt, hogy tsak aligalig jöhet magához. Tsak azok a' tárgyak foglalatoskodtatják minden eszmélődését, a' mik elfelejthetetlen hitvesének emlékezetét meg - ujitják. Szüntelen való nyúghatatlankodás foglalta-el elméjét. Keveset eszik és alszik. A' Királyi familiának minden tagjai egész törekedéssel elkövetnek látogatásokkal mindent körülette, hogy gyötrődését enyhithessék, de még eddig minden vigasztalásnak ellene állott a' szomorú eset által okoztatott megilletődés.

* * *

Nov. 12 - dikén ismét egy különös

tzikkelyt adott - ki a' Ministeri Kurir ily tzim alatt: *Az új Országlószék.* —

„Hozzánk, úgy mond, az itt következő laistromot küldötte egy nevezetlen levelezőnk, melly azoknak neveiket foglalja magában, kikből az új Országlószéknek kellett volna állani, ha a' Spafieldi, Nottinghामी, és Manchesteri insurgensek' özszeesküvése végrehajtott volna. Három országainkat 18 Státusokra akarták felosztani, mellyek közül 12-tőnek Angliából, 2-tőnek Skótzia-ból, 4-nek Irlandiából kellett volna formáltatni. Ezen státusok egy Szövetséges-Országlás alatt egygyesítették volna, Tizennyoltz Egygyesült Státusok' nevezete alatt. A' Státus' fő hivatalait így akarták organizálni: —

Az Országlószék' Feje —

Elölülő 4 esztendőre; *Francis Burdett.*

I g a s s á g - t é v ö k —

Lord (fő) Cancellarius — Májor *Cartwright.*

Bő Bíró — *Hunt.*

K. Közönséges Prokurátor — *Cobbet.*

Fő Solicitor — Consulent *Philips.*

S z e n t e g y h á z —

Ennek nem kellett volna fennállani.

T e n g e r i E r ő —

Fő Admirális — Lord *Cochrane.*

S z á r a z i á r m á d a —

Fő Vezér — *Wilson Robert*

K i n t s T á r —

Első Lord — *Philips Richárd*

Kints' Cancellarius — *Smith William.*

Státus' Titoknokjai —

Belső Minister — *Wood* (a' volt Londoni Polgármester).

Külső Minister — *Wooler*, a' Fekete Pulya' kiadója.

Hadi Minister — *Clarke* (Húsfüstölő mester, a' Spafieldi Orátor.

Parlamentum —

Alsó-ház béli Orátor — *Galles Jónes*.

Ezen urak tették volna a' Titkos Tanátsot is. — Egyéb fő hivatalokra voltak kinézve: *Dyall*, a' Spafieldi gyűlés' előülője; *Waithman*, a' Londoni Tanátsnak tagja; *Preston*, kit nem rég, mint lázszasztót, Watsonnal egygyütt ítélőszék' eleibe idéztek vala, de feloldoztak a' vád alól; Lord *Folkstone*, a' Parlamentum' alsó háza' tagja; Lord *Groszvenor*, a' Felső ház' tagja, Anglus Pair; *Brougham*'s több mások. A' két első Vám-Biztosoknak, *Preston* Fr. Követnek, *Brougham* pedig fizetés nélkül való Biztosnak volt elszánva a' Napkeleti Indiai dolgokra ügyelő Cancellariához.

* * *

A' *Brightoni* lármáról, melyről már röviden emlékeztünk, így irnak a' Londoni újabb levelek: — „Nov. 5-dikén az úgynevezett *Puskapor özszeesküvésnek* innepét tartván *Brightonban* a' nép, nagy sokaság, nevezetesen sok fiatal legénység gyülekezett özsze a' szokás szerint 's rakétáknak, ugrántsoló tűz-békáknak's egyéb efféle játék-tűznek hajgálásával töltötték idejüket, míg végre 9 óratájban egy halzsírral töltött nagy hordót meggyújtottak, hogy a' sokaság' időtöltésének helyén nagy lángja világosoljon, vagy világosítson. A' Politziai előljárók illetlennek találván ezen lármás időtöltést, a' halzsíros hordót el akarták venni, elébb csak szóval való heveskedésre került a' dolog; a' lármázók sokáig és vakmerően ellentállottak a' tisztviselőknek; hanem ezek végezetre tsakugyan elöltatták a' lángoló hordót. De ezzel sem lett vége a'

lármának; a' por sereg a' maga vigadozásában meggátoltatván dohogni kezdett; a' dohogásból zengésre került a' dolog; külömbkülömbféle zabolátlanságok követettek el; a' Politziai tisztviselőre is reámentek, a' házát kövekkel hajgálták; a' láрма mind inkább inkább nevedvén, végre néhány kompánia bajonétos katonaságnak is elő kellett állani a' lármapiatzra; a' Támadás' Aktája is felolvastott. Míg ezek történtek a' katonaság' sora mellett is holmi játék-tűz-lobbanások (*Schwaermer*) történtek; a' katonák, azokat, kik effélékkel bolondoskodtak, el akarták fogni; már most erőszak is kezdett történni; egy katona egy Politziai fegyveres embernek történetből a' hasába döfötte bajonétját, ki is más nap reggelre meghalálózván, egy özvegyet hagyott hátra három gyermekekkel. Egy asszonynek a' fejét érte a' golyobis; a' nép is nagyon megsebesített vagy két katonát, kövekkel hajgálván azokra. A' lármának késő éjjel lett vége.

Északi Amerika.

Az Egygyesült Státusokból Európába érkezett tudósításokban ismét heves egyenetlenkedésekről van szó, mellyek ezen Státusok és Spanyolország között fennforgani kezdettek. A' nevezett Amerikai Szabad Státusok nagy summákból álló elégtételt kívánnak (*Floridákat* kérvén értek) a' Spanyolországlószéktől azon megkárosíttatásokért, mellyeket az ő kereskedő hajóiknak a' Királyi hadi hajók okoztak. Spanyolországnak ellenben az a' panasza van az Egygyesült Státusok ellen, hogy ezeknek Országlószéke nem iparkodott elegendő hathatós eszközök által megakadályoztatni azt, hogy az Amerikai Spanyolinsurgens tengeri prédálók a' magok hajóikat az Egygyesült Státusoknak kikötőhelyeikben fegyverkeztessek-fel, 's általában hogy a' nevezett Spanyol insurgensek az Egygyesült Státusok által minden

módon segittessenek. Ezen fennforgó nehézségekre nézve az utolsó választ várták *Washingtonban* a' Spanyol Országlószéktől.

Sok újságlevelek, mellyek az Egyesült Státusokban világ' eleibe jönnek, egész törekedéssel azon lévén, hogy a' népet a' Spanyolok ellen való nyilvános hadakozásra 's az insurgensek' ügyének nyilvánosságosan való segítésére felingereljék, az Országlószék' újsága az úgy nevezett *National Intelligencer* jónak találta egygyik közelébb kibotsátott darabjában ilyen letzkét adni ezen időelőtt lármázó újságlevelek' irójinak: —“

„Azon indító okok között, mellyekkel a' nállunk kijövő újságlevelek nemzetünket a' Spanyolország ellen való hadakozásra felingerelni iparkodnak, azt is elő hozza egygyik irónk, hogy bizonyos emberek, kik a' mi egyesült Státusaink' polgárai közé tartoznak, a' Déli Amériki Insurgenseknek zászlóikkal evezvén, 's végre elfogattatván, *Havannában* a' Spanyolok által fogva tartatnak. Egyáltalában vagynak nekünk több féle okaink, mellyek a' Spanyolok ellen való hadakozásra felindithatnak bennünket: de a' mindjárt felhozott ok nem tartozik ezek közé. A' mi Országlószékünk nem tselekedheti azt, hogy azon polgárainknak ügyeket felvegye, 's őket védelmezze, a' kik hazájokból önként kivándorolván, idegen zászló alatt keresték szerentséjüket. A' másik történet továbbá, mellyet iróink ismét úgy hirdettek-ki, mint a' mellyért hasonlóképpen fegyvert kellene fogunnk, *Makawlay* nevű szerentsekisértönknek a' ki, mint a' maga Ritteri buzgóságának áldozatja az insurgensek' ügyének védelmezésére a' Déli Amériki tsatázó mezőkön megjelenvén, ott a' Spanyol seregek által megöletett, a' története. A' mi Státusainknak ez is tsak olyan indító okul szolgálhat a' Spanyolország ellen való hadakozásra, mint az első. Tsak ilyen fon-

tos okul szolgálhat a' mi Országlószékünk szemei előtt két más polgárainknak *Percy* és *Gordon* nevű Májoroknak, 40 emberekkel, a' Meksikói belső vidékeken történt megverettetése 's megöldököltetése is. Ezen történetet is úgy beszéllek elő némelly újságleveleink, mint Státusainknak a' Spanyolok által történt megtámadtatását. De e' nagyon hibás okoskodás. Ezek az emberek a' *Mina*' seregénél szolgáltak, melly a' Meksikói vidékekre beütött, 's történt, hogy valahova kiküldettétvén, a' Spanyolok nagy erővel körül vették, 's az a' sors érte őket is, melly szerént a' mostani revolúziós háboruban, vén, gyermek, és aszszony emberek, irgalom nélkül feláldoztatnak. Mi bánkodással szemléljük, hogy az ezen fontos tárgy felett való tanátskozások, mellyek még tsak most vétettek valójában való fontolás alá, illy példának felhordatása által zavartatnak meg, mint a' milyenek a' fellyebbvalók valának. Nem jó az efféle dolgokban, indulatos előképzelődésből 's részrehajlással itélni. Érett megfontolással való határozás kívántatik ehez.“

A' *Ney - Yorki* újság szerént az a' *Tyle r* nevű Amériki tengeri Kapitány, kit az Egyesült Státusok' Országlószéke vagy Elölülője, a' *Congres* nevű Fregáttal, előbb a' *Hayti* szigeten lévő Országlókhöz *Pethion*hoz és *Christoph*hoz, 's azután *Margarita* szigetére az ott lévő *Venezuelai* Országlószékhez küldött vala, ezen utolsó helyen veszedelmes hideglelést kapván, meghalt. Nem rég azt olvastuk vala a' közönséges levelekben, hogy *Pethion* nagy betsülettel fogadta volna a' nevezett Kapitányt 's hogy azon summának megfizetésére is készséget mutatott, mellyet tölle az Egyesült Státusok' Elölülője valami kereskedési kárvallásért kívánt, mellyet némelly Amériki polgárok *Hayti* szigeten vallottak. Most ellenben azt olvassuk újabb levelekben,

hogy nem akarja Pethion megfizetni ezen summát. — Egyéberánt oly hírt hozott ezen fregát a' Hayti szigeten folyó dolgokrol, hogy *Pethion* itt katonáson ugyan de legnagyobb szelidséggel való, *Christoph* pedig tsupa Despotai, az az olly uralkodást folytat, melynek sinórmértéke egyedül tsak az ő szabad akarátja. *Christoph* a' maga országa' belső részén tsupa hozzájárulhatatlan hegyek között egy erős várat építettett és azt legnagyobb ágyukkal jól megrakatta, olly tzelzással, hogy ha valamely ellenség által szorongattatni találna, magát oda familiájával együtt bevonhassa.

Az Egygyesült Státusok' Országlószéke Északi Amérikában, két Biztosokat indított útnak az *Ontario* nevű fregáton Chili felé az itt felállott új (independens) Országlószékhez, bizonyos dolgoknak elintézésére, mellyek az Északi Amériikai Státusok javával öszszetsatóltatva vagynak. A' Biztosok' nevei *Prevot* és *Brackenbridge*.

Orosz Birodalom.

Egy *Petersburgi* levélben, melly arról tévén emlékezetet, hogy a' Reformatzió' jubileumának innepét ott is közönségesen megülték az Evangelikus hitűek, azt jegyzik-meg továbbá, hogy a' föld' kerekiségén sohol fel nem találtatik az, a' mi *Petersburgban* feltaláltatik, tudniillik, hogy egy olly kiseded helyen, mint a' hol ezen városban a' Sz. Pál Evangelikus - Lutheranusok' temploma van, olly sok féle hitűek' temploma egygyütt találtassék, mint itt. Ezen helyen, melynek kerületét valami egy négyszegletű *Werstérek* (egy heted rész Német mért-földnek) lehet tenni, találtatik a' Kasáni Szűz Mária Orosz-Görög Cathedrale temploma, az Örmény templom, a' Romai Catholicum templom, a' Német, Frantzia, és Hollandus Reformatusok', 's a' Svétziai és Finniai Lutheranusok' templo-

maik. Ezek a' külömbkülömb vallású keresztények békességesen eljárnak minden vasárnapokon a' magok egymásnak tö szomszédjában lévő templomaikba, a' nélkül, hogy valamelyik valami zürzavart vagy botránkozást okozna a' másiknak.

Algeria.

Frantziaországban a' Gironde departament' Prefektusa arról tudósítja a' *Bordeaux* városabéli kereskedőket, hogy ő a' Kadiksi Frantzia Konzúltól oly jelentést vett, hogy egy 6 fegyveres hajókból álló Algiriai tsoport (melynek az *Oceanusra* lett kivezéséről közelébbi leve-lünkben emlékeztünk vala) a' *Kadiksi* öbölbe megérkezvén, olly fogás alatt, hogy tsak a' Pruszszus és Hamburgi hajókat üldözi, másokat is mindeneket elfogdos a' mellyik néki tettzik, akár mellyik nemzetbéli legyen. Igy tett már név szerént azon *La jeune Amandè* nevű *Fr. Briggelis*, a' melly *Marsiliából* folytatta evezését *Martinique* felé. Hasonlóképpen járt a' *Dugay-Truin*; ezt az Alicantei öbölben rablották-el a' Barbarusok.

Svétzia.

Az Admirális *Moller* vezérlése alatt *Kadiks* felé evező Orosz hadi hajók' tsoportja, melyről irtuk vala, hogy a' Svétzia partok mellé kikötött, rettenetes tengerhánykodást állott-ki a' *Kattegat* tengerén, melly a' *Mercur* nevű fregátot a' többektől elszakasztván, nem tudják mi sors érte ezt.

Frantzia Ország.

Nov. 18-dikán udvarlására mentek a' Párisban lévő külső Követek és Ministerek a' Királyhoz és Királyi Familiához, az Austriai telyes hatalmú Minister General *Báró Vincent*, a' Hannoverai rendkívül való Követ és telyes hatalmú Minister *Gróf Grote*, 's a' Szakszoniai

telyes hatalmú Minister Báró Usteritz Urak pedig egymás után következő rendel, különkülön, magános audientziára bocsátattak a' Királyhoz a' mise előtt, 's leveleket adtak által Monarkháiktól ö Felségének, tudniillik Báró Vincent ö Austriai Császári Felségének a' *Károly* ö Császári Fő Hertzegsége' fijának egy Austriai Printznek születetéséről, Gróf *Grote* a' Hannoverai Régens 's Wallisi Hertzeg leányának *Karolina Augusta* Printzaszszonynak meghalálózásáról, 's Báró Usteritz a' Szakszoniai Király ö Felségének a' maga testvére fija' leányának *Mária Anna Karoliná* uak, Leopold ö Cs. Fő Hertzegségéhez a' Toskánai Örökös Printzhez lett férjhezmeneteléről.

Ugyan ez nap' estvéli 8 órakor adott a' Király a' trónusos szalában audientziát a' Követek kamarája' nagy számú követségének, melly a' Kamara' megköszönő irását adta által.

A' Kamarák hozzá fogtak a' magok munkáiknak folytatásához. Egy nevezetes tárgy, melly a' Követeknek megvizsgálás 's meghatározás végett November' 17-dikén által adatott, a' könyvek' és újságlevelek' nyomtattatását illető szabadság. Ezen tárgyra nézve 27 tikkelyekből álló Jovallást adott által Minister *Pasquier* a' Kamarának, melly azt Biztosság eleibe bocsátotta megfontolás végett. Beszédében, mellyet ezen tárgyra nézve elmondott a' Minister, egyebek között ezek a' kifejezések is előfordultak: — „Elöttetek Uraim, nem szükség hosszasan magyaráznom a' nyomtatásbéli szabadság' jótéményeit. Polgárok! Ti ezt a' legbetsesebb jusaitok közzé számláljátok. De azt is tudjátok másfelől, melly nagyon megkivánnya azt a' köz bátorság 's tulajdon polgártársaitoknak betsülete, hogy a' nyomtatásbéli szabadsággal való visszaélés meggátoltassék.“

Elő mondotta az Orátor, hogy minden állhat ezen visszaélésnek meggátoltatása, abban tudniillik, hogy azok az

útak 's módok feltaláltassanak 's meghatározatnak, mellyek szerént a' könyvirók semmi eszközöket ne láthassanak szemük előtt arra, hogy a' büntetést elkerülhessék, mellyet a' következő intézet szerént való felelés által lehet véghezvinni, tudniillik: Hogy minden Frantziaországban kijövő munkának ezen országban esmeretes és ott-lakó írója, vagy pedig valami oly (idegen) munkának fordítója, mellynek magához az eredeti írójához férni nem lehet, ezen munkákért felelni tartozzék; 's hogy azon esetben, ha sem az író sem fordító jelen nintsen, a' kiadók, nyomtatók, 's végezetre a' könyvárosok, és mind azok, kik a' könyveket elárulják 's elterjesztik, tartozzanak az azokért való felelettel. Átaljában vévén egy könyvet sem lehet addig úgy nézni, mint a' melly által nyomtatásbéli szabadsággal való visszaélés követtetett volna el, valameddig a' könyv, nyomtatásban valósággal ki nem jött: hanem azonban már tsak annak megpróbáltatása is büntetésre méltó, mihelyest valami olyan külső tselekedet által nyilvánosságossá tétettetik, a' melly tselekedetnek már a' végrehajtásnak elkezdése lett a' következése, 's a' mellynek végre nem hajtathatását tsak valamely történetnek lehet tulajdonítani. — Ez eddig a' könyvnyomtatás' állapotját illeti. Az újságlevelek' nyomtattatásáról pedig azt mondotta a' Minister, hogy az Országlószék jónak találja, hogy a' Kamara még az 1821-dik esztendeig ezen tekintetben azon határozásokat fenntartsa, a' mellyeket tavaly tett.

A' Kamara' Elölülője De Serre is intézett a' gyűléshez egy beszédet, mellyel azt jovallja, hogy jó leszen a' Kamarának a' maga eddig való rend és fenyték-tartását megváltoztatni 's megjobbítani, hogy ne fordulhassanak oly tzivódások, személyes megbántások, 's egyéb vissza élések többé benne elő, a' milyenek tavaly előfordultak.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Pestről Nov. 23-dikén. — Közlelbbi újságunkban említettük volt, hogy erre a' napra határoztatott néhai Mélt. *Marczibány István* Titkos Tanácsos úr abbeli végrendelésének legelső végrehajtása, mellynél fogva a' tisztelt Méltóság bizonyos fundatziót rendelt a' legjobb Magyar Irók' megjutalmazására. Ez a' jutalomosztás már valósággal meg is történt e' következő módon. Nádor Ispány ö Cs. K. Fő Herczége megegyezvén abban, hogy ez a' dolog egész innepi formában menjen véghez, ámbár személyes jelenlétével annak nagyobb fényt nem adhatott is, bizonyos akadályok miatt: mindazonáltal Nagy Méltóságú *Ürményi József* úr ö Exc.ját, mint a' Pesti Kir. Universitásnak Fő Kormányozóját Képviselőjévé kinevezni és meghatalmazni méltóztatott, hogy az egész czeremona ö Exc.jának vezérlése alatt esne-meg. Ö Exc.ja tehát a' Budáról és Pestről szép számmal öszvegyülekezett Fő Méltóságok, és mindenféle Uraságok pompás Gyűlésében ö Cs. Kir. Fő Herczégének képe előtt Meghatalmazó levelét felolvastatta, és ezen Solennitásnak célját előadta. Annakutánna Méltóságos Gróf *Teleki László* ö Ng.sága mint az 1815 — és 1816-dik esztendőekben kijött Magyar Munkák' megítélésére rendelt Biztosság-nak Elölülője a' Nemzeti pallérozódásról, és annak leghathatósabb előmozdító eszközéről a' nemzeti nyelvről velős beszédet tartott. Beszédét a' Méltóságos Orátor úr azzal rekesztette-be, hogy az 1815 és 1816 dik esztendőekben kijött Magyar Munkák között *T. Virág Benedek* úrnak Magyar Századok nevű Munkáját, és *T. Pethe Ferentz* úrnak Természeti Historiáját a' jutalomra legméltóbbaknak kije-

lentvén, magokat ezen Munkáknak jelenlévő íróit az Ország Birája ö Exc.jának elébe vezette. Be gyönyörű látás volt, midőn Nemzeti Litteraturánknak ezen két Veterunusai tudományos fáradozásaiknak ditséret koszorúit illy fényes helyen, illy méltóságos helyheztetésben aratták. A' be-tsület édes érzésétől általjártt lélekkel 's megilletődve vették-el mind ketten méltó jutalmokat, és szíves háládatossággal rebegték nyelveik a' köszönet mellett még szíveknek azt a' megerősödött feltételét, hogy elkezdett pályájokon tovább is készzen, és híven kívánják boldogítani Hazájokat. Ezután a' jutalomra feltett kérdések olvastattak-fel, mellyek a' Mélt. fundator úrnak végrendelése szerint 3 ak lettek volna; de Mélt. *G. Teleky László* ö N.ga még egyet méltóztatott azokhoz ragasztani, és annak megfejtésére tulajdon tehetségéből jutalmat tenni-fel. Végre M. Cs. K. Tanácsos Brassói *Miller Ferdinand* úr, mint a' Nemzeti Muzeumnak Direktora egy ékes beszédet tartván azzal vetett az egész innepi solennitásnak véget, hogy minekutánna a' nemzeti pallérozódásról hathatósan beszéllett volna, elő adta azt, hogy mennyivel tartozik tehát minden igaz Magyar a' Nemzeti Muzeum fundálójának *N. M. Sárvári Felső Vidéki Gróf Széchényi Ferentz* ö Exc.jának.

* * *

Budáról Nov. 27 - dikén. Minekutánna *Tek. Tanárky József* úr a' Nagy Méltóságú Magyar Kir. Helytartó Tanácsnál viselt Ágensi hivataláról lemondott volna, *Tek. Szathmáry József* úr, több *Tek. Ns. Vármegyének Táblabirája* közönségesen esmertt ügyessége, és fáradhatatlan szorgalmatossága tekintetéből választatott, és neveztetett-ki arra, és e' f. hónapnak 25-dikén a' törvényes szokás és

rendtartások szerént már ezen hivatalába hitletételnél fogva be is iktatódott.

Igen nagyon hosszas volna a' Budai 's Pesti Jóltevő Aszszonyi-Egyesülésnek mind azon lépéseit leírni, mellyeket az ama tsupán tsak ennél fogva is örök emlékezetet érdemlett idvezültt Palatinusné *Hermine* Cs. K. Fő Herczegaszszonytól lett felállittatásának idejétől fogva mostanig tett. Minthogy azonban bámulásra méltó az a' nagyság, mellyre ez a' hasznos intézet az időnek rövidségéhez képest elverekedett; felséges pedig a' tzél, melly annak fundamentom kövéül vagyon tételve; tehát szükségesnek tartjuk arról a' következő dolgokat közönségesse tenni. Minekutánna az idvezültt Cs. K. Fő Herczegaszszonynak vezérlése alatt láb-
ra állott, és bizonyos nyomtatásban kiadatott Rendszabásoknál fogva megerősítetett volna az említett Egyesülés; tsak hamar olly buzgó pártfogókra, és olly számos előmozdítókra talált az, hogy jóltevő munkálkodásainak annál hathatóságban leendő folytathatására nézve kétszakszokra kellett annak osztattatni. Az egyik ezen szakszok között Buda, a' másik Pest Városára terjedt ki. Mind a' két Szakszoknak fő méltóságú, és mindenféle karban helyheztetett Tagjai semmit el nem mulasztottak, mellynél fogva magokat Felséges Vezérlőjöknek társaságára méltóvá, és a' közjónak előmozdítására nézve érdemessé tehetnék. Melly kegyes iparkodásoknak lett is gyümöltse; mivel az e' folyó esztendeji Aprilis 1-ső napjától fogva Septembernek utóljáig készpénzben, vagy másféle kegyes alamisnálkodásokban annyi jött-be, hogy mindent pénzé tévén és öszve számlálván, az öszveséges summa 2,308 fl. 46 xr. Conv. pénzt, és 49,551 for. 25 $\frac{1}{2}$ krajtzárokat tesz Váltó Czédulában. Ebből a' tzélra tartozó, és másféle kiadásokat kivévén 31,098 fl. 4 $\frac{1}{2}$ krajtzár marad, melly Sum-

mát úgy lehet nézni mint az Intézetnek tiszta vagyonát. Ez a' vagyon pedig tsak magáé a' Budai Szakszé; a' Pesti Szaksznak állapotját a' közelébbi alkalmossággal közöljük.

* * *

Temesvárról Nov. 18-dikán. A' Gróf *St. Julien* 61-dik számú Gyalog Regementjének Stábja, ugyan annak 1-ső Batalionjával egyetemben már e' hónap 6-dikán beszállott ide; 14-dikén pedig annak 2-dik Batalionjais megérkezett Nápolyból ezen Sz. Királyi Városba, és Határszéli erősségbe mint rendeltetésének helyére. Ezen 2-dik Batalionnak fogadására Fő Hadi Tár Mester *Ürményi János* Generalis úr ö Nagysága Oberster és Regement Kommandánsa *Mansbergi Bárá Chimany* úr ö Nagyságával együtt a' sántztérségéig kimentek, a' honnan szép hadi mu'sika zengedezése közben vonultak-be az Erősségbe. Minthogy ez a' Regement többnyire hazafiakból áll; ezenkívül éppen héti vásár is volt: tehát nem tsak sok nézők, de olyanok is voltak, kik ezen a' történeten tiszta szívből örültek. Az idevaló kereskedők pedig, kik már több ízben nyilvános jeleit adták a' Hazai Katonaság eránt viseltető hajlandóságoknak, most újra az említett Batalionban lévő minden Legénynek a' zászlótartótól fogva lefelé számlálván, két napi fizetéssel toldották-meg rendesen járó fizetésseket.

* * *

Bellovárból Horváth-országban. — Felséges Urunknak minap *Bellováron*, melly város, a' Varasdi Katonaosztály' határszéli kerületében fekszik, Erdélyből Grétz felé való utazása' alkalmossággal történt megfordulásának emlékezetét, úgy akarta Cs. Kir. Kamarás Méltóságos *P. Inkey Imre* úr ö N. ga tovább is fennmarandandóvá tenni, hogy kezeirását adva fogadta, hogy mig tsak

él, minden esztendőben Oktob. 26-dikán mint az említett történetnek napján 40 forintokat fog adni két legszegényebb Invalidus katonáknak, vagy pedig, ha ezek nem lennének, ugyan annyi legjobb Vadászoknak a' Sz. Györgyi határszéli osztályból, kiket az Osztálynak Kommendánisa fog kiválasztani.

* * *

Ts. Ns. Pest Vármegyében f. e. Nov. 19-dikétől fogva a' Liszt és Kenyér árakképpen határozottatott-meg: Pesten és Budán a' legszebb Liszt Lángjának Mázsája: fl. 16 xr. — Második rendű Lisztnek 28 3/2 fl. 40 xr. — Zsemlye Lisztnek 23 fl. 56 xr. — Kenyér Lisztnek, 9 fl. 54 xr. — Pesti Mérője a' Korpának, 4 fl. 45 xr. — A' legszebb Dara kásának, 36 fl. 18 xr. — Közönseges Dara kásának, 32 fl. 26 xr. — Egy xros Mont Zsemlének kell nyomni 1 1/4 Latot; Közönsegesnek 1 3/4 Latot — az egy garasos fejer Kenyérnek 5 1/4 Latot — Barnásnak 6 1/4 Latot — Fekete Pék. Kenyérnek 8 1/4 Latot. —

* * *

Papi Dolgok.

Pápa ő Szentsége és a' Bavariai Király között ilyen Concordata állított-fel: —

Az iger Szent Háromság' nevében:

Ő Szentsége VII-dik Pius, 's ő Felsége Maximilian József Bavariai Király, azon éppen oly szíves mint kötelességszerént való kívánság által lelkesítettvén, hogy Bavariában és a' hozzátartozó birtokokban az Egyházat illető dolgokra néz-

ve meghatározott és tartós rendet állítsanak lábra, meghatározták, hogy e' végre egy közönseges egygyezésre lépjenek egymással. Ehez képpent —

Pápa ő Szentsége Consalvi Arcole ő Eminentziáját a' Romai Anyaszentegyháznak Suburrai Sz. Agatha' Cardinalis Diaconusát a' maga Státustitoknokját — Ő Felsége Maximilian József Bavariai Király pedig, Báró Casimir Hasselin ő Excellentiáját Chersonesusi Püspököt a' maga Romában a' Szentszéknél lévő teljes hatalmú Ministerét, nevezték-ki — kik is mind két részről való meghatalmazó irásaikat kitserélvén, következő Tzikkelyekben egygyeztek-meg: —

I) *Tzikkely.* A' Romai Catholica Apostoli Religio, Bavariában és a' hozzá tartozó birtokokban tisztán és megsértetés nélkül fenntartatik, mind azokkal a' jusokkal és elsőségekkel, mellyek öt az Isten' rendelései és a' Canonica Feltételek szerént illetik.

II) *Tzikkely.* Ő Szentsége a' Bavariai Fő Papi megyék' állapotját, minden megkívántató tekinteteknek megtartása mellett, akképpen rendeli-el, mint itt következik:

Ő Szentsége a' Freisingeni Püspöki széket által teszi *Monachiumba*, 's Metropolitasi Szék' méltóságára emeli, úgy, hogy az ő megyéje a' Freisingeni mostani Püspöki megye legyen: mindazonáltal ez a' Metropolita 's az utánna következők, Monachiumi és Freisingeni Erseki titulussal éljenek. (A' többi következik).

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Nov. 28-ik napján 303 1/2 — 29-dikén 302 — Dec. 1. napján 303 — forintot.
A' Marhahúsnak fontja Bétsben, Decemberre, 26 krajtzárra határozottatott.